

ประกาศสำนักงาน ก.พ.ร.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ด้วยพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าการบังคับใช้กฎหมายได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการตราภะณานั้นมากน้อยเพียงใด คຸ່ມคຸ່ມกับภะระที่เกิດขึ้นแะรัฐและประชาชนหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. ขอชี้แจงข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการมีกฎหมาย

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกฎหมายกลางในการแก้ปัญหาที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตหลายฉบับไม่ได้กำหนด ขั้นตอน ระยะเวลา และเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นในการอนุญาตไว้อย่างชัดเจน ปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตมีดุลพินิจมากเกินไป ปัญหาการยื่นขออนุญาตในกิจการบางประเภท ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นขออนุญาตตามกฎหมายหลายฉบับจากส่วนราชการหลายแห่ง ทำให้การยื่นขออนุญาตมีความยุ่งยากซับซ้อน และใช้เวลานาน ก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนและผู้ประกอบการอย่างมาก เป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ และปัญหาที่หน่วยงานผู้อนุญาตไม่ดำเนินการทบทวนว่าการอนุญาตตามกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตนยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่ และอาจยกเลิกหรือใช้มาตรการอื่นแทนการอนุญาตได้หรือไม่

๒. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

๒.๑ กำหนดให้หน่วยงานผู้อนุญาตต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน โดยระบุหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ขั้นตอน ระยะเวลา รวมถึงเอกสารหรือหลักฐานประกอบการยื่นคำขออนุญาต เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการอนุญาต

๒.๒ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ หากเห็นว่าล่าช้าเกินสมควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้แก้ไขให้เหมาะสม

๒.๓ การยื่นเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบคำขอและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอให้ครบถ้วน หากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบต้องแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบทันที และไม่สามารถเรียกเอกสารเพิ่มเติมได้อีก เว้นแต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามเห็นสมควร และดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ ผู้อนุญาตต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน และหากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ จะต้องแจ้งสาเหตุที่ล่าช้าแก่ผู้ยื่นคำขอ และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุก ๗ วัน จนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ

๒.๕ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ แทนการยื่นคำขอต่ออนุญาตก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติและประเภทของใบอนุญาตด้วย

๒.๖ การกำหนดมาตรการให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขออนุญาต เพื่อแก้ปัญหาในกิจการบางประเภทที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นขออนุญาตตามกฎหมายหลายฉบับจากหลายหน่วยงาน

๒.๗ ให้ผู้อนุญาตพิจารณาทบทวนกระบวนการอนุญาตตามกฎหมายทุก ๕ ปี ว่าสมควรที่จะปรับปรุง เพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตหรือไม่

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

๓.๑ ผู้ขออนุญาตได้รับทราบขั้นตอน กระบวนการ ระยะเวลา และเอกสารหรือหลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการขออนุญาตจากคู่มือสำหรับประชาชน ทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับบริการ

๓.๒ ผู้ขออนุญาตได้รับการอนุมัติ อนุญาตและการบริการจากภาครัฐตามกำหนดเวลาในคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งเป็นการลดระยะเวลาและต้นทุนที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนและความล่าช้าของหน่วยงานผู้อนุญาต

๓.๓ ลดการทุจริตคอร์รัปชัน และลดโอกาสในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ขั้นตอน และระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนโดยเคร่งครัด

๓.๔ กรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ประชาชนสามารถร้องเรียนให้มีการดำเนินการทางวินัยหรือฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้

๓.๕ เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ แทนการยื่นคำขอต่ออนุญาต เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตในกิจการที่มีลักษณะต่อเนื่องและไม่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบอีกครั้ง

๓.๖ เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ประชาชนจะสามารถยื่นขออนุญาต ณ ศูนย์รับคำขออนุญาตได้ (One Stop Service) ซึ่งเป็นการลดขั้นตอนและภาระของประชาชนในการยื่นขออนุญาตที่จะต้องมีการพิจารณาโดยหน่วยงานผู้อนุญาตหลายหน่วย

๔. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๑ หน่วยงานผู้อนุญาตบางหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลา และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน เช่น เรียกเอกสารเกินกว่าที่กำหนดไว้ ไม่แสดงขั้นตอน และการนับวันดำเนินการที่ชัดเจน ไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา และการกำหนดขั้นตอนเพิ่มเติมซึ่งเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ขออนุญาต

๔.๒ หน่วยงานผู้อนุญาตหลายหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรการในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเคร่งครัด เนื่องจากไม่มีการกำหนดกลไกการตรวจสอบและสภาพบังคับที่ชัดเจน เช่น ไม่รายงานความล่าช้าทุก ๆ ๗ วัน หรือเมื่อผู้ขออนุญาตดำเนินการครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนแล้ว แต่ไม่ได้รับการอนุญาตตามคำขอ

๔.๓ คู่มือสำหรับประชาชนที่หน่วยงานจัดทำขึ้นบางฉบับรายการไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำให้ผู้ขออนุญาตไม่ทราบรายละเอียดในการขออนุญาตที่ชัดเจน

๔.๔ ส่วนราชการขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕. สถิติการดำเนินคดี

ในปัจจุบัน แม้จะไม่มี การฟ้องร้องดำเนินคดีและการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่ละเว้นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการรับรู้ถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในประเด็นการเรียกร้องให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และไม่ต้องการมีข้อขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.พ.ร. ได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนผู้รับบริการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เช่น บางหน่วยงานกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการที่ไม่เหมาะสม ไม่แสดงขั้นตอนและการนับวันดำเนินการที่ชัดเจน บางหน่วยงานพิจารณาอนุญาตไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน และไม่ได้รายงานความคืบหน้าหรือเหตุแห่งความล่าช้าให้ประชาชนทราบ และบางหน่วยงานเรียกขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน รวมถึงเรียกขอสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน เป็นต้น

ในการนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตอบแบบรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จนถึงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ www.opdc.go.th หรือแบบรับฟังความคิดเห็นตาม QR Code ท้ายประกาศฉบับนี้ และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมสุโกศล กรุงเทพมหานคร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

Donk Hana

(นางสาวอณัฬา เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

แบบรับฟังความคิดเห็น